مجموعه ی تاریخی،فرهنگی موزه‌ی مشروطیت چهارمحال و بختیاری
کاخ قلعه‌ی حاج علی قلی‌خان سردار اسعد دوم بختیاری جونقان

Cultural Historical Complex Sardar Asaad Bakhtiari Joneghan Castle

بهشت بوم گردی

www.miraschb.ir

آدرس: جونقان، جنب شهرداری | شماره تماس: ۰۳۸ ۳۳۲۶۰۵۹۹

ساعات بازدید موزه: ۶ ماهه اول: ۹ صبح الی ۱۹ عصر | ۶ ماهه دوم: ۸ صبح الی ۱۷ عصر

نوروز ۹۶، خدمات متفاوت

حاج علی‌قلی‌خان سردار اسعد دوم بختیاری چهارمین پسر حسینقلی خان ایل خانی بختیاری در سال ۱۲۳۶ه ش/۱۲۷۴ه ق/۱۸۵۷م در ناحیه‌ی بختیاری متولد گردید وی پس از آموختن تحصیلات متداول آن روزگار به عنوان فرمانده صد سوار بختیاری عضو کشیک خانه‌ی سلطنتی ناصرالدین شاه قاجار گردید و پس از مدتی با دسیسه‌ی مسعود میرزا ظل‌السلطان به همراه برادر ارشدخود اسفندیارخان و پدر خویش حسین قلی خان ایل خانی بختیاری در اصفهان به بند کشیده شد وی پس از آزادی به تهران عزیمت نمود و در دوران صدارت میرزا علی اصغر خان اتابک امین‌السلطان به دریافت منصب، نشان و حمایل امیر تومانی نائل گردید وی در زمان مظفرالدین شاه قاجار لقب سرتیپی را دریافت و در سال ۱۲۷۹ه ش/۱۳۱۸ه ق/۱۹۰۰م به همراه سایر برادران و عموزادگان خویش پس از انعقاد قرارداد اکتشاف و استخراج نفت در ناحیه‌ی بختیاری که باعث ایجاد شرکت نفت بختیاری و انگلیس گردید، ابتدا به هندوستان رفت و پس از مدت کوتاهی به قاهره، مکه‌ی معظمه و پاریس عزیمت نمود و در اروپا به سیاحت آفاق و انفس پرداخت.

حاج علی‌قلی‌خان، در سال ۱۲۸۱ه ش/۱۳۲۰ه ق/۱۹۰۲م بار دیگر به تهران بازگشت و پس از درگذشت برادر بزرگش به منظور پایان دادن به اختلافات برادران و عموزادگانش راهی ناحیه‌ی بختیاری شد و از سال ۱۲۸۳ه ش/۱۳۲۲ه ق/۱۹۰۴م به پیشنهاد عبدالمجید عین‌الدوله صدر اعظم مظفرالدین شاه قاجار لقب سردار اسعد دوم را دریافت نموده و مامور نظم لرستان گردید وی پس از افتتاح مجلس اول شورای ملی برای معالجه‌ی چشمان خود راهی اروپا شد و مجدداً در شهر پاریس اقامت گزید و پس از بهبودی نسبی، شروع به مطالعه و ترجمه و انتشار کتب نمود پس از به توپ بسته شدن مجلس و آغاز استبداد صغیر محمدعلی شاه قاجار، سردار اسعد دوم همکاری خود با مجامع آزادی‌خواهی را آغاز و به جرگه‌ی آنان پیوست. در این هنگام ایرانیان مهاجر مقیم اروپا وی را تشویق به رفتن ایران و مشارکت در قیام نیروهای مشروطه خواه نمودند و به همین خاطر وی پس از سفری به انگلستان در روز پنج شنبه شانزدهم اردیبهشت ماه ۱۲۸۸ه ش/پانزدهم ربیع الثانی ۱۳۲۷ه ق/ششم می ۱۹۰۹ میلادی با کمک کشتی شرکت برادران لینچ از طریق جنوب وارد منطقه‌ی بختیاری شد و پس از انعقاد سوگندنامه با خوانین قشقایی و اعراب خوزستان به طرف اصفهان که توسط سایر خوانین بختیاری توسط نیروهای مشروطه‌خواه چهارمحال و بختیاری تصرف شده بود حرکت و با ایجاد اتحاد بین تمامی خوانین بختیاری اعم از برادران و عموزادگان خود که برخی در خدمت محمدعلی شاه قاجار قرار گرفته بودند به رغم توصیه‌های مختلف خارجی مبنی بر خودداری از حمله به تهران با اتحاد انجام شده با نیروهای مجاهد مشروطه‌خواه آذربایجان و شمال در ساعت هشت و نیم صبح روز جمعه بیست و پنجم تیرماه / بیست و هفتم جمادی الثانی / شانزدهم جولای اقتدار دولت محمدعلی شاه قاجار پایان یافت. پس از استقرار مشروطه دوم وی به عنوان وزیر داخله و سپس به مقام وزارت جنگ منصوب گردید و به پیشنهاد او و همراهی تعدادی دیگر از خوانین بختیاری و مالکین دهکردی (شهرکردی) اولین مدرسه‌ی ملی با عنوان مدرسه‌ی مبارکه‌ی بختیاری دهکرد تأسیس گردید که مرکز آموزش بسیاری از بزرگان بعدی این منطقه محسوب می‌شود. پس از آن وی راه اروپا را در پیش گرفت و با بازگشت از سفر در سال ۱۲۹۱ه ش/۱۳۳۰ه ق/۱۹۱۲م نیابت سلطنت احمدشاه قاجار را بر عهده گرفت و در خلعه اش که به دلیل نفاستهای ویژه‌ی هنری امروزه محل گنجینه‌ی بانک ملی ایران است اقامت گزید. حاج علی قلی خان سردار اسعد دوم بختیاری در اواخر عمر نابینا شده و سپس دچار سکته و فلج گردید. ایشان در روز سه‌شنبه اول آبان ماه ۱۲۹۶ه ش/هفتم محرم الحرام ۱۳۳۶ه ق/بیست و سوم اکتبر ۱۹۱۷م در تهران درگذشت و پیکرش از طرف دولت و مجلس با تشریفات رسمی و احترام کامل نظامی به اصفهان منتقل و در مقبره‌ی خانوادگی خوانین بختیاری در تکیه‌ی میر در تخت فولاد اصفهان مدفون گردید.

- بانک جامع اطلاعات گردشگری کشور: www.۹۶۲۹.ir
- پرتال جامع گردشگری ایران: www.tourismiran.ir
- سامانه جامع اطلاعات گردشگری و پاسخگویی کشور: ۰۹۶۲۹
- سامانه پیام کوتاه ملی: ۷۰۷۰
- اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان چهارمحال و بختیاری: www.miraschb.ir
- آدرس تلگرام: MirasCHB@
- سامانه پیام کوتاه: ۵۰۰۰۴۹۷۲
- شماره پاسخگویی به گردشگران: ۰۳۸-۳۳۳۳۲۹۱۲-۳۳۳۳۴۶۴۲

موزه‌ی مشروطیت چهارمحال و بختیاری

این کاخ قلعه شهرت خود را علاوه بر ویژگی‌های خاص هنرهای معماری و تزیینی، اقامت حاج علی قلی خان سردار اسعد دوم بختیاری و حضور سایر نوادگان ایشان، دارا بودن کتابخانه‌ی منحصر به فرد در سطح منطقه در روزگار مجد و عظمت خویش تا دهه ۱۳۱۰ه ش/۱۳۴۹ه ق/۱۹۳۱م مدیون حضور و آمادگی سران طوایف، خوانین، کلانتران و بزرگان طوایف چهارمحال و بختیاری با هدایت معنوی رهبران نهضت روحانیت اصفهان آیات عظام حاج آقا نورالله اصفهانی و سید احمد نوربخش دهکردی و فرماندهی حاج ابراهیم خان ضرغام السلطنه‌ی بختیاری، حاج نجف قلی خان صمصام السلطنه‌ی بختیاری و حاج علی قلی خان سردار اسعد دوم بختیاری در طی سال‌های ۱۳۲۷–۱۳۲۶ه ق/۱۲۸۷–۱۲۸۸ه ش/۱۹۰۹–۱۹۰۸م به منظور ایجاد اتحاد بر علیه استبداد صغیر محمدعلی شاه قاجار با تصرف اصفهان و فتح تهران با همکاری نیروهای مجاهد مشروطه‌خواه آذربایجان، گیلان و اصفهان و اعاده‌ی مشروطیت (مشروطه‌ی دوم) می‌باشد.

موضوعی مهم در تاریخ معاصر ایران که موجب شد تا بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده، این بنا پس از مرمت‌های اضطراری و پیرایش‌های انجام شده در طول سالیان متمادی توسط اداره‌ی کل میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری چهارمحال و بختیاری با تهیه‌ی آثار، اسناد و مدارک گوناگون فرهنگی، اجتماعی با عنوان «موزه‌ی مشروطیت چهارمحال و بختیاری» از روز سه‌شنبه بیست و هشتم اردیبهشت ماه ۱۳۹۵ه ش/نهم شعبان المعظم ۱۴۳۷ه ق/هفدهم می ۲۰۱۶م افتتاح گردد.

در حال حاضر در ورودی بنا در حد فاصل سردر و حوض اصلی مجموعه دو توپ کوهستانی مربوط به دوره‌ی پهلوی اول، روبه‌روی پلکان ورودی بخش شاه‌نشین تندیس حاج علی قلی خان سردار اسعد دوم بختیاری، اثر هنرمند معاصر عباس امامی بتی، در محوطه‌ی شمالی مجموعه آثار سنگی شامل تعدادی سنگ قبور مختلف، شیر سنگی مزار روان‌شاد عبدی عالی‌پور (فرزند سلطان)، در طبقه‌ی فوقانی اعیانی و شاه‌نشین اصلی بنا علاوه بر کتابخانه‌ی تخصصی تاریخ معاصر ایران و چهارمحال و بختیاری، اشیاء منحصر به فرد تاریخی مانند پنج قبضه تفنگ و تعدادی سلاح‌های سرد مورد استفاده از دوره‌ی صفویه تا روزگار حاضر، پنجاه تابلو معرف اسناد، مدارک و تصاویر مربوط به تاریخ قاجاریه، قانون‌خواهی مردم ایران و چهارمحال و بختیاری، مشروطیت اول و دوم، تصرف اصفهان، فتح تهران و بزرگان، رجال مشاهیر و مفاخر این عرصه و در طبقه‌ی زیرین علاوه بر ماکت کلی بنا و نماد فلزکاری صنعت دستی استان، قالیچه‌ی منسوب به علی مردان خان چهار لنگ بختیاری، قالی متعلق به سال ۱۳۰۳ه ق/۱۲۶۵ه ش/۱۸۸۶م، پنجاه قطعه‌ی دیگر از تصاویر، تندیس‌ها و زندگی‌نامه‌ی مفاخر و مشاهیر یک صد سال اخیر در زمینه‌های علمی، ادبی، سیاسی و اجتماعی و شهدای گرانقدر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی چهارمحال و بختیاری در معرض دید علاقه‌مندان به شناخت هر چه بهتر و بیشتر تاریخ پر فراز و نشیب معاصر چهارمحال و بختیاری قرار داده شده‌اند.

آشنایی با شهر جونقان

شهر جونقان در فاصله‌ی چهل و دو کیلومتری مرکز استان چهارمحال و بختیاری قرار دارد و از توابع شهرستان فارسان در شرقی‌ترین بخش ناحیه‌ی میزدج (مزدج) به شمار می‌رود این شهر با دارا بودن جمعیتی بالغ بر چهارده هزار نفر، در عرف مردم محل با عناوینی چون جونقون، گونه‌کان و گینه‌کان در مجموع به معنای سرزمین برجسته‌ی آفتابی و رویشگاه گون نیز معرفی شده که در دامنه‌ی جنوبی رشته کوه جهان‌بین و مشرف به دشت حاصلخیز جونقان واقع گردیده است. سایر ارتفاعات مشرف به این شهر عبارتند از کوه‌شیخ (در شرق)، کوه سالداران (در جنوب) و آلماقاجی در جنوب شرقی آن.

شهر جونقان در فاصله‌ی چهل و دو کیلومتری مرکز استان چهارمحال و بختیاری قرار دارد و از توابع شهرستان فارسان در شرقی‌ترین بخش ناحیه‌ی میزدج (مزدج) به شمار می‌رود این شهر با دارا بودن جمعیتی بالغ بر چهارده هزار نفر، در عرف مردم محل با عناوینی چون جونقون، گونه‌کان و گینه‌کان در مجموع به معنای سرزمین برجسته‌ی آفتابی و رویشگاه گون نیز معرفی شده که در دامنه‌ی جنوبی رشته کوه جهان‌بین و مشرف به دشت حاصلخیز جونقان واقع گردیده است. سایر ارتفاعات مشرف به این شهر عبارتند از کوه‌شیخ (در شرق)، کوه سالداران (در جنوب) و آلماقاجی در جنوب شرقی آن.

ساکنان پرتلاش و فرهیخته‌ی این شهر از دو گروه نژادی بختیاری (لر زبان از طوایف زنگنه، اورک، شالو، اسیوند، شهماروند، زراسوند) و قشقایی (ترک زبان از طوایف ایموری و بلوردی) می‌باشند که علاوه بر دامداری به کشت انواع محصولات زراعی و باغی مانند گندم، انگور و صیفی‌جات می‌پردازند. انجام فعالیت‌های اقتصادی، خدماتی و اداری در سایر شهرها و نیز کشورهای حاشیه‌ی خلیج فارس از دیگر امور اقتصادی مورد توجه مردم این شهر می‌باشد.

از جمله‌ی معروف‌ترین جاذبه‌های گردشگری تاریخی، طبیعی این شهر می‌توان:

چشمه‌ی حوض ماهی، چشمه صالح، چشمه‌ی گرم (چشمه کربلایی رضاقلی)، چشمه دوقلوها، چشمه‌ی بلبل بالایی، چشمه‌ی بلبل پایینی، چشمه‌ی ساری (سالی)، سراب بکان، تنگ درکش و رکش، سنگ نوشته‌ی و باسراب بکان (از اواخر دوره‌ی قاجاریه)، بقایای جاده‌ی باستانی (زیارت)، بردبانی، اتابکی، سلطانی، لینچ، بختیاری، خوزستان، مربوط به حد فاصل ادوار ایران باستان تا روزگار حاضر)، کاروانسرا و راهدارخانه‌ی تاریخی طاق سنگی‌های خان اوبی (کاروانسرای آبی، بازمانده‌ی ادوار پیش از اسلام تا دوره‌ی قاجاریه)، کاخ قلعه‌ی حاج علی قلی خان سردار اسعد دوم بختیاری (متعلق به اواخر دوره‌ی قاجاریه) را معرفی نمود.

موزه‌ی مشروطیت کاخ قلعه‌ی حاج علی قلی‌خان سردار اسعد دوم بختیاری، جونقان

این عمارت که به واسطه‌ی نفاست‌های خاص معماری - هنری خود در تاریخ پنجم دی ماه سال ۱۳۵۶ به شماره‌ی ۱۵۴۸ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است مربوط به اواخر سده‌ی سیزدهم هجری / نوزدهم میلادی می‌باشد که پس از دستیابی فرزندان حسین قلی ایلخانی بختیاری به قدرت سیاسی منطقه و انعقاد قرارداد جاده‌ی لینچ که با هماهنگی میرزا اصغر علی اتابک (امین السلطان) صدراعظم ناصرالدین شاه قاجار، انجام و به همراه دیگر خویشان از جمله‌ی سهامداران آن شمرده می‌شدند، در حاشیه‌ی شرقی جونقان و بر سر راه جاده‌ی باستانی (زیارت) بردبانی، اتابکی، سلطانی، لینچ، بختیاری، خوزستان) به منظور نظارت بر حسن اجرای قراردادهای تجاری خوانین بختیاری و شرکای انگلیسی‌اش بنیاد نهاده شد.

ساخت این بنا در دو طبقه و در عرصه‌ای به وسعت بیش چهارده هزار متر مربع با بهره‌مندی از شیوه‌ی رایج شده از اواسط عهد قاجاریه یعنی معماری تلفیقی ایرانی - اروپایی ابتدا توسط حاج خسروخان سردار ظفر بختیاری آغاز شد و سپس با واگذاری آن به برادر بزرگتر حاج علی قلی خان سردار اسعد دوم بختیاری توسط ایشان تکامل پذیرفت.

به رغم آن که این بنا در گذشته دارای محوطه‌ای وسیع‌تر از محدوده‌ی کنونی آن بوده است، اما به مرور ایام و در اثر بروز عوامل مختلف طبیعی، اجتماعی انسانی در طول یک صد سال گذشته و نیز کمی دقت در بنیادگذاری شالوده‌های اصلی بنا و استفاده از مصالح نامرغوب در پی‌ها و تزیینات سنگی ازاره‌ای، نیز استفاده‌های نامناسب کاربردی در ادوار متأخر نظیر اختصاص بهف پاسگاه ژاندارمری، کتابخانه عمومی و مدرسه‌ی کودکان استثنایی دچار آسیب‌های فراوان شده و در واقع آن چه امروزه در زیربنایی بالغ بر یک هزار و بیست و شش متر مربع به عنوان اعیانی این مجموعه باقیمانده است تنها قسمت شاه‌نشین و سردر اصلی ورودی بنا می‌باشند و متأسفانه بقیه‌ی ابنیه و قسمت‌های جانبی آن نظیر گل خانه، بهاربند اندرونی، گرمابه و مطبخ از میان رفته و یا مانند دبستان اسعدیه جونقان که در ضلع جنوبی معبر کنار گذر مجموعه قرار داشته است دچار تغییر و بازسازی کلی قرار گرفته‌اند.

کاخ قلعه‌ی حاج علی قلی خان سردار اسعد دوم بختیاری جونقان، که به گواهی هنری رنه دالمانی ایران شناس و سفرنامه‌نویس فرانسوی در سال ۱۹۰۶م/۱۳۲۴ه ش/۱۲۸۵ه ق و سید کریم نیکزاد امیرحسینی دهکردی مورخ و پژوهشگر معاصر ایرانی در سال ۱۳۰۴ه ش/۱۳۴۳ه ق/۱۹۲۵م به واسطه‌ی ویژگی‌هایی خاص مانند اولین فضای تجهیز شده در روزگار خود در سطح منطقه به موتور برق وارداتی از اروپا جهت تامین روشنایی‌های شبانگاهان، زیبایی‌های افسون کننده‌اش یادآور صحنه‌های داستان‌های شهرزاد قصه گو در داستان‌های هزار و یک شب بوده، در دوران شکوه خویش با فضاهای پیرامونی، استخر مرکزی، سردر باشکوه ورودی مشرف بر جاده‌ی سنگ فرش باستانی، آینه کاری و نقاشی‌های دیواری همراه با کتابخانه‌ای معظم مشتمل بر انواع کتاب‌های خطی و چاپی فارسی، عربی و لاتین داشته است که در حال حاضر از آن همه ویژگی‌های ارزشمند تنها نمونه‌های ذیل قابل مشاهده عبارتند از:

- طبقه‌ی فوقانی اعیانی و شاه‌نشین اصلی بنا در سه جهت شرقی، جنوبی و شمالی دارای ایوان با ستون‌های سنگ که در مرزهای اتصال دیوارها دارای آجرکاری متنوعی باشند اما جبهه‌ی غربی آن به صورت دیواری یک دست و بدون ستون با آجرکاری یک‌نواخت و ساده احداث شده تا به این ترتیب اشراف خانه‌های ساکنین محل نسبت به داخل بنا محدود گردد در این قسمت سقف اتاق‌ها به صورت هندسی توفال کوبی شده‌اند.

در این قسمت از بنا تالاری به طول سی و شش متر نیز قرار دارد که اتصال دهنده‌ی اتاق‌های جانبی نشیمن و پذیرایی چهار، پنج و هفت دری است که اتاق آیینه ی آن که در روزگار گذشته آیینه‌های قدی انگلیسی اش با هنر دستان استادکاران ایرانی - اصفهانی زیبایی‌های دوچندانی به بنا می‌بخشیده و گچبری‌های رنگارنگ و نقاشی‌های دیواری اسلیمی و ازاره‌های چوبی فلز کوبی شده در پایین دست دیوارها در کنار مبلمان خاص همگون با آنها که متأسفانه امروزه وجود ندارد تزیین شده اند.

- طبقه‌ی زیرین در عمق یک متری از کف محوطه‌ی کاخ قلعه قرار دارد که ورود به آن از زیر پله‌های طبقه‌ی فوقانی امکان‌پذیر می‌شود. در این طبقه اتاق‌ها در دو سوی تالار مرکزی به طول سی و هشت متر واقع شده‌اند. سقف تمامی راهروها و اتاق‌های منشعب به شیوه‌ی (قمی‌پوش) طاق زده شده است و هر اتاق دارای یک بخاری دیواری با گچبری‌های ساده است این قسمت از بنا با کاربری انباری مورد استفاده‌ی خدمه قرار داشته است و به منظور ایجاد سهولت در رفت و آمدهای ساکنین در انتهای آن با راه پله‌ای آجری به طبقه‌ی فوقانی دسترسی پیدا می‌نموده است.

در حال حاضر در این بنا ویژگی‌های تزئینی زیر را می‌توان سراغ گرفت:

- حجاری‌های نمای بیرونی طبقه‌ی زیرین شامل پله کان سنگی دو طرفه‌ی الهام گرفته شده از هنر سنگ تراشی معماران هخامنشی در تخت جمشید و قطعات سنگ نما و ازاره‌های سنگی ابزار کاری شده با نقوش هندسی مستطیل و لوزی هستند و بر بدنه‌ی جرزهای بین پنجره‌ها لچک پیشانی و لبه‌ی ایوان‌ها نیز نقوش اسلیمی و گل بوته قابل مشاهده می‌باشند.

- ستون‌های سنگی در سه جبهه شرقی، جنوبی و شمالی به صورت هجده جفت در کنار هم، شش جفت در ایوان شمالی، شش جفت در ایوان جنوبی و شش جفت در ایوان شرقی قرار دارند سرستون‌هایشان به شیوه‌ی طوماری با گل چند پر در میان هر کدام تزئین شده‌اند. میله‌ی ستون‌ها ساده و صیقلی بوده و پایه‌ی ستون‌ها به صورت قطعات بریده‌ی متصل به ستون دارای برجستگی نواری می‌باشند و زیر ستون‌ها نیز به صورت مکعب مستطیل با نقوش یک‌نواخت شامل گل چند پر و نیلوفر تزیین یافته‌اند.
- سربخاری‌های اتاق‌ها در زیرزمین، طبقه‌ی فوقانی و همچنین در طرفین در ورودی اصلی این طبقه دارای گچبری طوماری هستند که با گل چند پر در میان هر کدام تزیین یافته‌اند همچنین آفرینش کبوتری گچبری شده که نشانه‌ی صلح و آزادگی است در بالای ورودی تالار اصلی بنا خود به لطف و زیبایی‌های بصری و معنوی بنا اضافه نموده است.
- هنر آجرکاری در تمامی سطوح بیرونی دیوار غربی از بالای بنا و سطوح پیشانی ازاره‌های سنگی تا انتهای دیوار و نیز یخ‌های چهار زاویه قس‌های ایوان‌ها با استفاده از فرم‌های مستطیل ساده، گل میخی، لوزی و مربعی در این بنا قابل توجه است به گونه‌ایی که تنوع در شکل، کاربرد و نقش موجب می‌شود تا از این حیث این مجموعه در میان سایر ابنیه‌ی تاریخی منطقه دارای ارزش‌های والای خاص خود باشد.
- برای شکوه بیش تر فضاهای مرتبط فوقانی، درهای ورودی راهروی اصلی با استفاده از روش معرق روی چوب و فلزکوبی به صورت گل و بوته تزیین شده است که این هنر قابل مقایسه با دیگر بناهای تاریخی منطقه از این حیث می‌باشد.
- در شرق محوطه‌ی مجموعه و در انتهای کوچه باغ متشکل از درختان کهن سال چنار که در تمامی عمارت‌های اربابی خوانین هفت لنگ بختیاری در سطح منطقه قابل ملاحظه هستند، سردر ورودی مرتفعی با طاق هلالی در دو طبقه واقع شده که در طرفین آن اتاق‌های دیدمانی و نگهبانی قرار گرفته اند مصالح به کار رفته در این قسمت همچون دیگر اجزا کاخ، خشت با نمای آجر است که در اطراف آن ازاره‌های سنگی مستطیلی منقوش با ارتفاع شصت سانتیمتر جلوه‌گری می‌نمایند.
- سقف این مجموعه در قسمت‌های شاه‌نشین و نیز سردر به صورت شیروانی پوشش داده شده که علاوه بر آن که مبین توجه به هنرهای وارداتی معماری از اروپا در روزگار طراحی و ساخت این ابنیه می‌باشد، نشان دهنده‌ی توجه معماران بنا به بهره‌مندی از عناصر جدید به منظور کاهش تبادلات حرارتی به شکل دو پوش کردن سقف و کاستن از صدمات احتمالی وارده در مواجهه با شرایط اقلیمی سرد و پربارش با هدایت منظم و دایمی برف و باران در فصول سرد سال می‌باشد.